

zelmet önmagunk felett, krisztusi áldozatvállalást, olyan örök emberi kötelességek, mint barátság, szerelem, hit és becsület szeplőtlen őrzését és táplálását. A Grál lovagja nem lehet akárci: csak az őszinte, nyílt férfi, a szeretetben is kemény, szótartó, aki mindenkiben testvérét ismeri föl vagy testvérévé akar tenni mindenkit.

Robert Bresson sokan „a filmművészet Pascaljának”, vagy a mozi janzenistájának nevezik spirituális mondanói és világszemlélete miatt. A kiváló filmesztéta, Hegedűs Zoltán így jellemzi őt: „Bresson szerzetesi lélek... Vallást — a szó ősi értelmében véve — és

a hetedik művészetet senki Bressonon kívül még nem gyúrta előbb egységbe... A lélek legősibb metafizikai élményeiből csinált filmművészetet. Filmjei a sokaság helyett az egységet, a messzeség helyett a mélységet tükrözik ebből a világból... Aki képes szenvedni mások bűneiért, feláldozni magát valakiért vagy valamiért, akiben van erő megváltani másokat, végül is eljut léteinek Golgotáján saját megváltásához. Bresson hőseinek ez a sorsuk... Bresson szerint az egyetlen valódi, művészi ábrázolásra méltó téma, hogy a test igévé lesz” (Filmkultúra, 1967-1).

H. B.

Tájékoztató

Több-kevesebb rendszerességgel csak azokat a külföldi magyar katolikus kiadványokat tudjuk nyomón követni, melyek a földrajzilag hozzánk közelebb eső kiadóknál jelennek meg. A távoli világrészekből legfeljebb egy-egy híradás jut el hozzánk, egy régebben ott élő költő verseskötete, vagy egy mesekönyv, mely a hazájuktól messze szakadt gyerekek számára igyekszik vonzóvá tenni anyáik, apáik nyelvét.

Az európai katolikus könyvkiadás újdonságairól eddig is tájékoztattuk olvasóinkat. Rómában, az Eisenstadt-i Prugg Verlagnál, a bécsi Opus Mystici Corporis kiadónál jelennek meg a legtekintélyesebb, valóban figyelmet érdemlő könyvek. A Herder adja ki negyedévenként a *Mérleget*, mely vitathatatlanul a legjobban szerkesztett, kitűnő informáló katolikus folyóirata a külföldi magyarságnak (nálunk is előfizethető a Központi Hírlapirodánál). A múlt évi negyedik számában például igazi szerző John Dourley C. G. Jung és a jelenkori teológia című tanulmánya, amelyben a szerző Jungnak arra a tételére irányítja a figyelmet, hogy Isten valósága a tudatalattól világban megfigyelhető, s megkísérli összegezni ennek esetleges teológiai következményeit. Hasonlóan égető és időszerű problémára figyelmeztet François Varone is, aki a papi hivatások válságából bontja ki az egyház jövőendő reményéének távlatát.

A Prugg Verlag kiadásában megjelenő *Szolgálat* a hit kérdéseit állítja egy-egy tematikus számának középpontjába. A 27. szám a *Mária, édesanyánk* összefoglaló címet viselte, a 28. *Aszkézis?* címmel jelent meg, már a cím kérdőjelében is éreztetve, milyen nagy viták gyűrűznek korunkban a fogalom értelmezése és életelvévé való emelése

körül. Az előző számban talán Farkasfalvy Dénes kitűnő összefoglalása a legérdekesebb, melyben a zsinat Máriáról szóló tanításait összegzi, az utóbbiban pedig az *Aszkézis és a mai ember és Paskai Lászlónak Aszkézis a papnevelésben* című tanulmánya. A legizgalmasabb problémákat kétségtelenül Sántha Máté *Az askézis* duktatói című összefoglalása veti föl.

Érdemes megjegyeznünk, hogy a *Szolgálat* is, a *Mérleg* is rendszeresen tájékoztatja olvasóit a magyar katolikus könyvkiadás újdonságairól és szellemi életünk legjelentősebb eseményeiről, s ezt mindig elfogulatlan őszinteséggel, a párbeszéd nyitottságával teszi, szemben néhány kevésbé elfogulatlan kiadvány tendenciózus híradásaival.

A Prugg Verlag rendszeres könyvkiadói tevékenysége során egyre-másra jelenteti meg izgalmas, korszerű kiadványait. Az *Igészolgálat* évfordulókon elsősorban a papság mindennapi munkáját könnyíti meg, a kezestség és az egyházi rend szentségét megvilágító írásaival és ajánlott beszéd-vázlataival, de hasznos anyagot tartalmaz a temetési liturgiára vonatkozóan is. Második kiadásban jelent meg A. Deeken *Üregszünk, de győzünk* című jeles könyve, mely az öregedés újabban nagyon sokat vitatott problémáját olyan perspektívába helyezi, ahonnan rálátás nyílik Isten terveire és országára, melyet nekünk készített. Egészen kitűnő könyv A. Stögnernak A *Lukács evangéliumról* írt nagyszabású monográfiája, mely szinte elrejtve adja csak a szaktudományos közléseket, annál több elmélkedési anyagot nyújtva a modern embernek (Szabó János fordítása).

A bécsi Opus Mystici Corporis Verlag *Szentévi útravalója* a zarándokok számára készült, elsősorban a lelki elmélyülés céljaira, de imakönyvnek is kitűnően használ-

ható. A könyvecske olvasmányos és imád-
ságos részt tartalmaz. Az előbbiben Tomka
Ferenc **A kereszténység legfőbb kérdései és**
Lebret **Életstílus — életevek** című írását
olvashatjuk, az utóbbi kitűnően válogatott
ima- és énekszövegeket tartalmaz. F. Böskle
A moráleteológia alapfogalmairól írott össze-
foglalása rendkívül alapos, a lényegről jól
tájékoztató, inkább alaposan osztályozó,
semmint a mélyre hatoló munka. Solt Jenő
Igy értsd a Őszövséget! címmel olyan se-
gédkönyvet írt, melyet az őszövségi köny-
vek olvasói, a Biblia világa iránt érdeklődők
forgathatnak haszonnal, de jó segítő társa
lehet a gyermekeiket nevelő szülőknél is.

Az emigrációnak talán leghetesebb kato-
likus költője **Tűz Tamás**, aki meg-megúj-
uló kétségek között vívja harcát a még telje-
sebb, még művészebben kifejezhető hit igaz-
ságáért. **Hova tűntek a szitakötők?** címmel
legújabb verseit gyűjtötte kötetbe. Telve fájd-
dalommal, kétségekkel, reményekkel járja a
világot, s igyekszik verseibe foglalni annak
tűnékeny szépségét, hogy rátaláljon mögötte
az egyetemesebb szándéokra. A kötethez a
kitűnő költő, Kemenes Géfin László **Halálos**
szójáték (külön kötetben is megjelent az
Amerikai Magyar Írók kiadásában) címmel
írt nagyszabású előszót, az utószóban pedig
Tűz Tamás izgalmas önéletrajzi emlékezése-
inek egyik részletét olvashatjuk, mely akár
a megratlan katolikus magyar irodalomtör-
ténét egyik fejezete is lehetne.

Ewendtné Petres Judith **Aranykapu** című
meséskönyve az emigrációban született gyer-
mekeknek készült, akik számára szüleik ha-
zaja és anyanyelve ugyancsak a mesék kö-
débe vész. Ezért rendkívül izgalmas az ír-
nő kísérlete, hiszen megtartani akar, erőse
akarja fenni az elszakadni készülő szálakat,
s ezt leleményesen, írői tehetséggel teszi,
valóban kedvet, érdeklődést, vágyat ébreszt-
ve a gyermekekben, hogy megtanulják szü-
leik anyanyelvét.

Nem lenne teljes e beszámoló, ha nem
szólnánk az elismerés és csodálat hangján
a világ távoli részében, Sao-Paulóban élő
Rezek Román tevékenységéről, aki hatalmas
nehézségek között, áldozatos munkával hó-
dítja meg Teillard de Chardint a magyarság
számára. Eddig 25 kötetnyi Teillard-írást
fordított le és sokszorosított emberfeletti
erőfeszítéssel. Legutolsó magyar nyelvű re-
meklése Teillard de Chardin Naplójának
tolmácsolása, de bizonyos, mire e sorok
megjelennek, már a bizalmas leveleket is
lefordította. Emellett rendszeresen írja **Sod-
ródó Világ** című Kommentár-sorozatát, amely
Teillard de Chardin életművének komment-
árja, magyarázata, s a szakirodalomban is
páratlan gazdagságú tanulmány-gyűjtemény.
Nem kevésbé izgalmas az a sorozata sem,

melyben a maga munkájáról ad számot
naplószerű hűséggel, fontos gondolatok so-
kaságát vetve föl. (Munkájából rendszeresen
izeltőt adunk, ez azonban természetesen
csak töredékét mutathatja be Teillard de
Chardin körüli tevékenységének.)

*

A **Gondolat Könyvkiadó** újdonságai közül
elsőként Helmuth von Glasenapp **Az öt vi-
lágvallás** című művét említjük, amely az
öt legjelentősebb, etikailag fejlett vallás, a
hinduizmus, a buddhizmus, a kínai univer-
zizmus, a kereszténység és az iszlám tipo-
lógiját adja. Az összehasonlító vallástu-
domány módszereivel folytatott vizsgálatát a
szerző nem a hit fényében, hanem kívüli-
állóként, a racionális valláskritika szem-
pontjai szerint végzi, megjegyezve, hogy
„még vallásos álláspontból kiindulva is tar-
thatatlan az a nézet, hogy létezhet olyan
abszolút vallásforma, amelyre valamennyi
embernek törvényszerűen át kellene térnie”.
Sok tanulságos megállapítást tesz, amikor
kiemeli a vallások közös vonásait, külön-
ségeit, feltárja kölcsönhatásaikat és bemutat-
ja az intézmények egymás ellen vívott térítő
és saját tanításainak is legtöbbször ellent-
mondó harcait. — Második, bővített kiadás-
ban látott napvilágot Zolnay László kitűnő
könyve, az **Ünnep és hétköznap a közép-
kori Budán**. Mint jól értesült, újkori kalauz
avat be az egykori királyi vár és környé-
kének életébe, hiteles képét nyújtja vallási,
erkölcsi és művelődési viszonyainak, a pa-
loták, klostromok és a városalakók otthonai
belső történéseinek. Külön fejezet ismerteti
az 1974. évi budai szoborlelet feltárásának
eseményeit. — Boros János és Rapcsányi
László Juliánusz barát vándorútját járták
végig, a magyarság múltja után nyomozva,
Vendégségben őseinknél című útirajzukban.
A szovjet-magyar közös kutatások, a régé-
szek, nyelvészek és historikusok legújabb
eredményeit tárják az olvasó elé történel-
mi utakon készült riportjaikkal Nyugat-Szi-
bériától a Kárpátokig, az Urálon innen és
túl tudományos érdeklődéssel, a felfedezők
izgalmaival átélte modern kalandozásaikban.
— Huszár István szociológus összeállítása, a
Korunk értelmisége alatta marad várakozá-
sainknak. Nem tud objektív és árnyaltan
vizsgált szellemi körképet felrajzolni, nem-
csak az összefogó, egységesítő koncepció hi-
ánya miatt, hanem mert sok neves, az ér-
telmség helyzetét és a különböző értelmi-
ségelméleteket képviselő tudóst, személyisé-
get nem juttat szóhoz. Arról már nem is
beszélve, hogy korunk értelmiségét „ábrá-
zolva”, nem felelkezhetünk meg a keresz-
tény világnézetet valló értelmiségi réteg
Európa-szerte ismert szerepéről.